

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200804773
Arkivkode E: 010 &13
Saksbehandler: Ole Vikse

Saksgang	Møtedato	Saknr
Formannskapet	26.08.08	85/08
Bystyret	09.09.08	107/08

HØRINGSUTTALELSE – OM ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

Formannskapet behandlet saken i møte 26.08.08.

Pkt. 1, 2, 4, 5 og 6 i rådmannens innstilling datert 11.08.08 ble enstemmig vedtatt.
Pkt. 3 i innstillingen ble vedtatt med 8 mot 5 stemmer (Frp, Pp, Sp).

VEDTAK:

Sandnes bystyre avgir følgende høringsuttalelse til endringer i valgloven og kommuneloven.

1. Perioden for forhåndsstemmegivning

Sandnes kommune er positive til forslaget om ”tidligstemmegivning” fra 1. juli. Samtidig vil det være flere lovbestemte frister som påvirker datoen for starten av ”tidligstemmegivning”. Det forutsettes at lovendringen tar hensyn til og sikrer god nok tid til behandling av eventuelle klager, testing av stemmesedler (skjemadefinering) i forbindelse elektronisk opptelling, og til opptrykking av stemmesedler.

Som følge av den foreslåtte lovendringen vil være behov for å endre valglovens § 7-1 som fastsetter at det er fylkesvalgstyrenes/valgstyrets plikt å sørge for trykking av stemmesedler for alle godkjente valglister i fylket/kommunen før forhåndsstemmegivningen (endres til ”tidligstemmegivning”) begynner.

Alternativt kan departementet vurdere å sende ut stemmesedler slik det gjøres for velgere som stemmer utenfor eget fylke ved stortingsvalg og fylkestingsvalg og utenfor egen kommune ved kommunestyrevalg. Dermed unngår kommunene mange av de praktiske utfordringene som er knyttet til å få klar stemmesedlene.

2. Utvidet åpningstid

Sandnes kommune stiller seg positiv til at kommune gis større lokal valgfrihet knyttet til åpningstider på valgdagen. Gjeldende lov videreføres, slik at det er valgstyret som fastsetter hvor lenge valglokalene skal ha åpnet og § 9-3 andre ledd utvides til stemmegivning mandag må ikke foregå senere enn kl. 21.00.

3. To dagers valg

I forslaget er det gitt bestemmelser for at en tredjedel av medlemmene i kommunestyre kan bestemme at kommunen skal holde todagers valg. Gjeldene lov videreføres, slik at vedtak om todagers valg treffes med alminnelig flertall slik det følger dagens § 9-1.

4. Sanksjon for brudd på valglovens § 9-9

Det følger av lovforslaget at formålet med forbudet i § 9-9 er å hindre utilbørlig påvirkning av velgerne mens stemmegivningen enda pågår, samt et ønske om å sikre en rolig og verdig gjennomføring av stemmegivningen. Sandnes kommune mener at disse hensynene bør veie tyngre enn ønsker fra enkelte om å komme med flest mulig nyheter om valget. Sandnes kommune er derfor positiv til forslaget om å innføre lovbruddsgebyr ved brudd på valglovens § 9-9.

5. Valgobservasjon

Sandnes kommune er positive til ny § 15-10 som gir departementet hjemmel til å pålegge kommunene å ta imot både nasjonale og internasjonale valgobservatører – private institusjoner og organisasjoner, slik Norge er forpliktet til gjennom ulike internasjonale konvensjoner.

6. Lokale folkeavstemninger

Sandnes kommune er positiv til forslag om en prinsippbestemmelse i kommuneloven om rådgivende lokalefolkeavstemninger og hjemmel for innsamling av data om slike folkeavstemninger.

Bystyrets behandling:

Anders Mjelde (Frp) foreslo:

Vedr. pkt. 3, siste setning:

Setningen erstattes med: ”Sandnes ser ikke behov for 2 dagers valg, og mener dette kan utgå; alternativt at man viderefører dagens lov, slik at vedtak om todagers valg treffes med alminnelig flertall (§ 9-1).

Nytt pkt. 7:

Bystyret finner det lite fremtidsrettet at man enda ikke har vurdert, i det minste som forsøksordning, valg ved data. Man bør snarest åpne opp for valg ved å benytte datateknologi idet dette vil lette valget på valgdagen så vel som ved forhåndsvalg og ”tidligstemmegivning”.

Votering:

Pkt. 1, 2, 4, 5 og 6 i innstillingen fra formannskapet ble enstemmig vedtatt.

Ved alternativ votering over pkt. 3 i innstillingen og Anders Mjeldes (Frp) forslag, ble innstillingen vedtatt med 35 mot 14 stemmer (Frp, Pp).

Anders Mjeldes forslag vedr. nytt pkt. 7 ble vedtatt med 42 mot 7 stemmer (Sv, 5 Ap).

VEDTAK:

1. **Perioden for forhåndsstemmegivning**

Sandnes kommune er positive til forslaget om "tidligstemmegivning" fra 1. juli. Samtidig vil det være flere lovbestemte frister som påvirker datoen for starten av "tidligstemmegivning". Det forsettes at lovendringen tar hensyn til og sikrer god nok tid til behandling av eventuelle klager, testing av stemmesedler (skjemadefinering) i forbindelse elektronisk opptelling, og til opptrykking av stemmesedler.

Som følge av den foreslåtte lovendringen vil være behov for å endre valglovens § 7-1 som fastsetter at det er fylkesvalgstyrenes/valgstyrets plikt å sørge for trykking av stemmesedler for alle godkjente valglistene i fylket/kommunen før forhåndsstemmegivningen (endres til "tidligstemmegivning") begynner.

Alternativt kan departementet vurdere å sende ut stemmesedler slik det gjøres for velgere som stemmer utenfor eget fylke ved stortingsvalg og fylkestingsvalg og utenfor egen kommune ved kommunestyrevalg. Dermed unngår kommunene mange av de praktiske utfordringene som er knyttet til å få klar stemmesedlene.

2. **Utvidet åpningstid**

Sandnes kommune stiller seg positiv til at kommune gis større lokal valgfrihet knyttet til åpningstider på valgdagen. Gjeldende lov videreføres, slik at det er valgstyret som fastsetter hvor lenge valglokalene skal ha åpnet og § 9-3 andre ledd utvides til stemmegivning mandag må ikke foregå senere enn kl. 21.00.

3. **To dagers valg**

I forslaget er det gitt bestemmelser for at en tredjedel av medlemmene i kommunestyre kan bestemme at kommunen skal holde todagers valg. Gjeldende lov videreføres, slik at vedtak om todagers valg treffes med alminnelig flertall slik det følger dagens § 9-1.

4. **Sanksjon for brudd på valglovens § 9-9**

Det følger av lovforslaget at formålet med forbudet i § 9-9 er å hindre utilbørlig påvirkning av velgerne mens stemmegivningen enda pågår, samt et ønske om å sikre en rolig og verdig gjennomføring av stemmegivningen. Sandnes kommune mener at disse hensynene bør veie tyngre enn ønsker fra enkelte om å komme med flest mulig nyheter om valget. Sandnes kommune er derfor positiv til forslaget om å innføre lovbruddsgebyr ved brudd på valglovens § 9-9.

5. **Valgobservasjon**

Sandnes kommune er positive til ny § 15-10 som gir departementet hjemmel til å pålegge kommunene å ta imot både nasjonale og internasjonale valgobservatører – private institusjoner og organisasjoner, slik Norge er forpliktet til gjennom ulike internasjonale konvensjoner.

6. **Lokale folkeavstemninger**

Sandnes kommune er positiv til forslag om en prinsippbestemmelse i kommuneloven om rådgivende lokale folkeavstemninger og hjemmel for

innsamling av data om slike folkeavstemninger.

7. **Valg ved data.**

Bystyret finner det lite fremtidsrettet at man enda ikke har vurdert, i det minste som forsøksordning, valg ved data. Man bør snarest åpne opp for valg ved å benytte datateknologi idet dette vil lette valget på valgdagen så vel som ved forhåndsvalg og "tidligstemmegivning".

Sandnes, 12. september 2008

Rett utskrift:

Kirsten Vatne
formannskapssekretær